Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-10-12

LS 2015-1501

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:38 av Rickard Wall (-) om möjligheten för Stockholms läns landsting att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Rickard Wall (-) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken han föreslår att landstingsfullmäktige ska utse en förhandlingsperson som ska ges i uppdrag att verka för en förändring i Hagastadens detaljplan för att tillåta en tvåspårslösning för Värtabanan.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Värtabanan, den elektrifierade järnvägsförbindelsen mellan Tomteboda och Värtan/Frihamnen, utnyttjas i dag främst för godstransporter.

Frågan om att utreda möjligheterna att från Stockholms läns landstings hemsida trafikera banan med persontrafik, har behandlats av Stockholms läns landsting över tid. För att kunna trafikera Värtabanan med persontransporter fordrar inte oväsentliga insatser och arbeten från Trafikverket, Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Att tillsätta en förhandlingsman har också den avhandlats, i bland annat landstingsfullmäktige.

I Stockholms stads arbete med den aktuella detaljplanen för området har staden efter att ha gått in i olika avvägningar, de avvägningar som ska ske, beslutat att prioritera parkeringsgarage istället för persontrafikering på

Värtabanan. Då infrastrukturägaren – Trafikverket – är den aktör som ska värna om trafikeringsmöjligheter och då Stockholms stad beslutat att prioritera annorlunda i aktuell detaljplan, finns det inget behov att Stockholms läns landsting tillsätter en förhandlingsman för frågan.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 30 september 2016
Motion 2015:38
Trafiknämndens protokollsutdrag den 23 augusti 2016
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 juli 2016

Torbjörn Rosdahl

Kristoffer Tamsons

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-09-30

LS 2015-1501

Handläggare:
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -10- 03
Dnr LS 2015-1501
Rotel III

Motion 2015:38 av Rickard Wall (-) om möjligheten för Stockholms läns landsting att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman

Ärendebeskrivning

Rickard Wall (-) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken han föreslår att landstingsfullmäktige ska utse en förhandlingsperson som ska ges i uppdrag att verka för en förändring i Hagastadens detaljplan för att tillåta en tvåspårslösning för Värtabanan.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 30 september 2016
Motion 2015:38
Trafiknämndens protokollsutdrag den 23 augusti 2016
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 juli 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionären föreslår att en förhandlingsperson ges i uppdrag att verka för en förändring i Hagastadens detaljplan för att tillåta en tvåspårslösning för Värtabanan.

Förvaltningen konstaterar att Stockholms stad, efter att i detaljplanen vägt olika intressen mot varandra, valt att prioritera parkeringsgarage framför dubbelspår på Värtabanan.

Landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen har behandlat Värtabanan flera gånger under det senaste året och då kommit fram till att infrastrukturägaren Trafikverkets huvudsakliga fokus på godstransporter i dagsläget omöjliggör persontrafik på banan. Trafikförvaltningen bevakar dock fortsatt frågan.

Förvaltningen föreslår att motionen anses besvarad.

Bakgrund
Värtabanan är en enkelspårig elektrifierad järnvägsförbindelse mellan Tomteboda och Värtan/Frihamnen. Banan ägs av Trafikverket vars primära intresse i banan är godstransporter.

I motionen framhåller Rickard Wall (-) Värtabanans strategiska värde som en möjlig kollektivtrafikkorridor för tvärförbindelser strax norr om innerstaden. Om persontrafik ska fungera på banan krävs, enligt motionären, dubbelspår på hela Värtabanan. För att möjliggöra dubbelspår anser Rickard Wall att Stockholms stads detaljplan för ett parkeringsgarage i Hagastaden behöver förändras. Motionären föreslår mot denna bakgrund att landstingsfullmäktige utser en förhandlingsperson med uppdrag att verka för en förändring av detaljplanen.

Trafiknämnden har yttrat sig över motionen.

Landstingsstyrelsen behandlade den 3 november 2015 en skrivelse från Sverigedemokraterna om möjligheten för landstinget att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman (LS 2015-0669). Landstingsstyrelsen anförde i sitt svar på skrivelsen att landstinget fortsatt kommer att bevaka möjligheten till nyttjande av Värtabanan för persontrafik, varför en av landstinget särskild utsedd förhandlingsman inte ansågs behövlig.

Trafiklandstingsrådet Kristoffer Tamsons (M) svarade i landstingsfullmäktige den 11 februari 2016 på en interpellation av Rickard Wall (-) om läget för Värtabanan (LS 2015-1479). Trafiklandstingsrådet anförde i sitt svar bl.a. att det i dagsläget inte är aktuellt med persontrafik i landstingets regi på Värtabanan. Han framhöll samtidigt att trafikförvaltningen alltjämt gör bedömningen att det är intressant att fortsatta bevaka möjligheten till persontrafik på banan i framtiden.

Överväganden
Trafiknämnden konstaterar i sitt yttrande över motionen att kommunerna i sitt detaljplanearbete prövar spårtrafikinfrastrukturintressen mot andra

intressen, som t.ex. bostadsbyggande eller parkeringsbehov. I processen att ta fram en detaljplan är det främst infrastrukturägaren som företräder intresset att kunna utveckla och bedriva trafik på den berörda spårinfrastrukturen. För Värtabanan är det Trafikverket som är infrastrukturägare. Gällande den aktuella detaljplanen har Stockholms stad, efter att ha vägt olika intressen mot varandra, valt att prioritera parkeringsgarage framför dubbelspår på Värtabanan.

Förvaltningen konstaterar att frågan om landstinget bör verka för persontrafik på Värtabanan, bl.a. genom att utse en förhandlingsman, har behandlats i landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen ett par gånger bara under det senaste året. Det har av denna tidigare behandling framgått att det i dagsläget inte är aktuellt med persontrafik på Värtabanan, främst då infrastrukturägaren Trafikverkets primära intresse ligger i godstransporter. Landstinget fortsätter dock genom trafikförvaltningen att bevaka möjligheten till framtida persontrafik på banan.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 15
Dnr LS 2015-1501

2015:38

Stockholms läns landsting
Landstingsfullmäktige

Motion
2015-12-15

Motion av Rickard Wall (-) om möjligheten för SLL att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman.

Rickard Wall (-) stöder Stockholms läns landstings ansträngningar att åstadkomma ett transportsystem som tillförsäkrar invånarna en god kollektivtrafikförsörjning. Investeringspalletten kan tyckas vara full. Dock förtjänar Värtabanan att uppmärksammas.

I nuvarande situation är det inte aktuellt för Landstinget att engagera sig i ett nytt spårprojekt, men om, säg, 10 år kan läget vara ett helt annat. Värtabanans sträckning har den unika fördelen att den löper rakt mellan och genom flera framväxande klusterbildningar med bostäder och verksamhet: Norra Djurgårdsstaden, studentbostadsområdet i Storängsbotten, Albano-området och Hagastaden. Ska de områdena kollektivtrafikförsörjas med till exempel buss blir linjedragningen ineffektivt krokig.

Värtabanan löper för närvarande med två spår ut på stambanan på vilka enbart gods fraktas. I dag förekommer ingen persontrafik på Värtabanan. Skulle detta önskas i framtiden är två spår i praktiken ett måste. I ett liggande förslag till detaljplan för Hagastaden tänker man sig dessvärre ge Värtabanan utrymme för endast ett spår ut på stambanan. Två spår kräver att en yttre vägg på ett P-hus flyttas några meter norrut. Här är det alltså ont om tid innan fönstret för eventuell framtida persontrafik på Värtabanan stängs. Vad gäller markexploatering och liknande utmed järnvägens sträckning i övrigt tycks tidsramarna för planeringen inte vara snävare än för andra jämförbara projekt.

Det ligger ett större värde för Stockholm i att möjligheten till persontrafik på Värtan i framtiden behålls jämfört med att ett P-hus ges några extra kvadratmeter yta. Insatsen är liten för att försöka utverka denna mindre förändring i detaljplanen. Från landstingets sida har man tidigare försäkrat att man kommer att göra sitt för att hålla möjligheten till framtida persontrafik på Värtabanan öppen. Saker och ting kan emellertid hamna mellan två stolar. I en sådan situation kan det finnas fördelar med att SLL utser en förhandlingsperson som ges landstingets uppdrag att verka för i första hand en förändring i Hagastadens detaljplan som tillåter en tvåspårslösning.

Det är värt att påminna om att Värtabanan ingår som en del av *Trans-European Transport Network* (TEN-T), och är klassad som riksintresse. Inte minst beredskapsskäl tydliggör betydelsen av att ha tillgång till en järnväg som knyter ihop Stockholms hamn med stambanan.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att utse en förhandlingsperson som ges landstingets uppdrag att verka för i första hand en förändring i Hagastadens detaljplan som tillåter en tvåspårslösning för Värtabanan.

Stockholm den 10 december 2015

Rickard Wall

Rickard Wall (-)

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 5/2016

Sammanträdesdatum
2016-08-23

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -08- 25
Dnr LS 2015-1501

Datum för justering: 2016-08-23

Datum för anslag: 2016-08-25

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 115

Yttrande över motion 2015:38 av Rikard Wall (-) om möjligheten för SLL att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman
(TN 2016-0216)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 20 juli 2016 från förvaltningschefen.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Vid protokollet

Daniela Eriksson

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-07-20

Ärende
TN 2016-0216

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2016-08-23, punkt 20

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -08- 25
Dnr LS 2015-1501

Yttrande över motion 2015:38 från Rickard Wall (-) angående möjligheterna för landstinget att agera för Värtabanan genom utsedd förhandlingsman

Ärendebeskrivning

Rickard Wall har inkommit till landstingsfullmäktige med en motion om att ge landstinget i uppdrag att utse en förhandlingsperson för att säkerställa möjligheterna till persontrafik på Värtabanan.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande, den 20 juli 2016
- Motion från Rickard Wall (-), 2015:38, angående möjligheten för SLL att agera för Värtabanan genom utsedd förhandlingsman (LS 2015-1501), den 15 december 2015

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Förslag och motivering

I motionen framhålls Värtabanans strategiska värde som en möjlig kollektivtrafikkorridor för tvärförbindelser strax norr om innerstaden. Därutöver har banan ett värde som internationell godstrafikkorridor. Om persontrafik ska fungera krävs dubbelspår på hela Värtabanan. I första hand behöver en detaljplan för ett parkeringsgarage i Hagastaden förändras för att möjliggöra dubbelspår. Motionären föreslår att förhandlingsperson tillsätts som förväntas kunna förhandla fram en förändring av den berörda detaljplanen.

Verksamheten och utvecklingsbarheten i spårtrafikinfrastruktur såsom Värtabanan prövas i ett antal detaljplaner mot andra intressen. De andra intressena kan exempelvis vara bostadsbyggande. I de detaljplaneprocesserna är det främst infrastrukturägaren som företräder intresset att kunna utveckla och bedriva trafik på den berörda spårinfrastrukturen. För Värtabanan är det Trafikverket som är infrastrukturägare. Till sin hjälp kan infrastrukturägaren ta fram olika former av preciserande dokument som beskriver vilka rättigheter, funktioner och utrymmen som behöver bevakas i förekommande detaljplaneprocesser. Som möjlig användare av infrastrukturen brukar trafikförvaltningen bevaka de trafikala intressena i de detaljplaneprocesser som trafikförvaltningen deltar i.

När detaljplanen för Hagastaden togs fram prioriterades parkeringsgaraget före dubbelspårighet på Värtabanan. När detaljplanen för Albano togs fram prioriterades möjligheterna att anlägga dubbelspår och en station för persontrafik. Effekten blir att trafikintresset prövas styckevis och i en rad detaljplaner. Det förfarandet är en utmaning för långsiktig trafik- och infrastrukturplanering. Detta då effekten av en stråkplanering riskerar att utebli om någon delsträcka inte uppfyller stråkplaneringens krav på utrymme, funktion och rättigheter.

När planeringsaktörerna upplever att de ordinarie planeringsprocesserna inte levererar önskvärt resultat händer det att externa förhandlingspersoner kopplas in för att lösa en specifik frågeställning. Dessa initiativ tas vanligen på politisk nivå. För Värtabanan känner trafikförvaltningen inte till att det skulle föreligga ett intresse att uppdra åt en förhandlingsperson att förändra detaljplanen för Värtabanan i Hagastaden. Sammanfattningsvis konstateras att planering i Stockholmsregionen bedrivs splittrat mellan olika aktörer med svag inbördes samordning och helhetssyn. Det leder till att den här sortens planeringsituationer uppstår. Finns det för ett särskilt planeringsfall intresse av att komma ur en sådan planeringssituation kan en förhandlingsperson vara en möjlighet om det politiska intresset finns.

Björn Holmberg
Tf. förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling